

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton irtautuminen Barentsin-yhteistyöstä

Maakuntahallitus 16.12.2024 § 149
355/04.00.01.00.00/2024

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto hyväksyttiin Barentsin alueneuvoston jäseneksi 2016. Tätä ennen maakuntaliitto oli useasti hakenut alueneuvoston jäsenyyttä ja toiminut tarkkailijajäsenenä vuodesta 2008 lähtien. Pohjois-Karjalassa nähtiin, että Barents-yhteistyön myötä voimme edistää meille tärkeitä teemoja, kuten ihmisten elinolot ja hyvinvointi, yritysten kansainvälistyminen, metsäbiotalous ja Venäjä-osaaminen. Lisäksi yhteistyön tavoitteena on ollut Barents-alueen yhteisten haasteiden vaikutusten vähentäminen, kuten väestön väheneminen, korkea työttömyys, nuorten poismuutto ja pitkät välimatkat.

Barents-yhteistyön avulla pystyimme luomaan tiiviit yhteistyösuhteet ja -verkostot Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisten alueiden hallintoon sekä eri sektoreiden toimijoihin. Tämän myötä maakunnan toimijoilla on paremmat edellytykset saada rahoitusta pohjoisten alueiden Interreg Aurora -ohjelmasta, johon Pohjois-Karjala ja Kainuu hyväksyttiin 2023 lopussa. Maakunnan nuoret edustajat pääsivät vaikuttamaan pohjoisten alueiden kehittämiseen, tutustuivat muiden Barents-alueiden nuoriin ja kansainvälistyivät. Yhteistyö avasi nuorille uusia näkökulmia pohjoisiin alueisiin ja vaikutti heidän opiskelusuunnitelmiin ja jopa uravalintoihin. Kulttuuripuolella on voitu vahvistaa kulttuurin vaikutusta maakunnan sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen ja toteuttaa kulttuuri- ja taidealan projekteja, joissa on ollut mukana alueemme toimijoita ja taiteilijoita. Lisäksi Kolin taiteilijaresidenssitoiminta ja sitä ylläpitävä Kolin Kulttuuriseura sai Barentsin kulttuuripalkinnon 2023. Terveys- ja sosiaalialalla on saatu näkemystä terveyden ja sosiaalipuolen tilanteesta, esimerkkejä hyvistä käytänteistä sekä yhteistyötä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Liikennepuolella pystyimme edistämään itäisen Suomen liikenneyhteyksiä pohjoiseen Barentsin alueen liikennetyöryhmässä sekä Interreg Aurora -ohjelman "New North" -liikenne-, logistiikka- ja huoltovarmuushankkeessa (kokonaisrahoitus 2 milj. euroa vuosille 2023–2026). Yritysten kauppaa pohjoiseen edistimme mm. maakuntaliiton rahoittamassa ja Pohjois-Karjalan kauppakamarin 2018–2019 toteuttamassa Business to Barents -hankkeessa sekä järjestämällä Barentsin business-seminaarin Joensuussa toukokuussa 2024. Pohjois-Karjalan Barentsin alueneuvoston puheenjohtajuus vuosina 2022–2024 on tuonut maakunnalle positiivista näkyvyyttä mm. järjestämällä maakunnassa seminaareja sekä Barentsin valtio-, alue- ja työryhmätason kokouksia.

Suomen Barents-alueet ilmoittivat elokuussa 2024 kirjeessään valtioshteereille, että mikäli valtiotasoa Suomesta irtautuu Barents-yhteistyön johto-, koordinaatio- ja rahoitusvastuistaan, Suomen maakunnat eivät voi ottaa Barents-yhteistyön vetovastuuta taloudellisten syiden ja resurssien vähäisyyden vuoksi. Valtio- ja aluetason yhteistyö on ollut Barents-yhteistyön kulmakiviä, mikä on mahdollistanut Barents-alueen monipuolisen kehittämisen. Suomen ulkomisteriö tiedotti 21.11.2024, että Suomi eroaa Barentsin euroarktisesta neuvostosta vuoden 2025 jälkeen. Näin ollen Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee tarpeelliseksi irtautua Barentsin alueneuvoston jäsenyydestä samassa aikataulussa. Vuoden 2025 aikana varmistetaan pohjoisten yhteyksien säilyminen ja yhteistyön jatkuminen muilla yhteistyöfoorumeilla. Vuonna 2025

maakuntaliiton edustajat osallistuvat Barentsin tapahtumiin ja kokouksiin kuitenkin enää poikkeustapauksissa.

Ehdotus (MKJ) Pohjois-Karjalan maakuntahallitus päättää, että
1. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto eroaa Barentsin alueneuvoston jäsenyydestä vuoden 2025 loppuun mennessä
2. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto luopuu Barentsin alueneuvoston ja -komitean puheenjohtajuuksista 31.12.2024.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti kohdat 1 - 2.

Lisätietoja Markus Hirvonen, maakuntajohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 050 357 7739

Timo Leinonen, yhteyspäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 050 463 1424